

AVOCATUL POPORULUI

*Domeniul privind
prevenirea torturii
- MNP -*

**Aprob,
Avocatul Poporului**

Renate Weber

RAPORT

*privind vizita efectuată la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă
din cadrul Inspectoratului de Poliție Județean Ialomița,
la data de 9 februarie 2023*

Raportul este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

1. Cadrul general și organizarea activității de monitorizare
2. Constatările rezultate din activitatea de monitorizare
3. Recomandări

București – 2023

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție din cadrul instituției Avocatul Poporului îndeplinește atribuțiile specifice de Mecanism național de prevenire a torturii în locurile de detenție (MNP) în sensul *Protocolului opțional*, adoptat la New York la 18 decembrie 2002, la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York la 10 decembrie 1984, ratificat prin Legea nr. 109/2009.

Constituția României, republicată, consacră, în art. 11, **obligativitatea statului român** de a îndeplini obligațiile ce-i revin din tratatele la care este parte. De asemenea, articolul precitat, prevede că *"tratatele ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern"*.

În aplicarea mandatului său, potrivit dispozițiilor legale, anterior menționate, precum și a Ordinului Avocatului Poporului nr. 134/2019 privind aprobarea împuternicirilor și ordinelor de deplasare în scopul realizării anchetelor și vizitelor, MNP, prin Centrul Zonal București, a efectuat o vizită inopinată la **Centrul de Reținere și Arestare Preventivă din cadrul Inspectoratului de Poliție Județean¹ Ialomița (denumit în continuare Centru sau CRAP Ialomița)**, la data de **9 februarie 2023**. Vizita a avut ca obiective: verificarea condițiilor de cazare și a tratamentului aplicat persoanelor custodiate în vederea consolidării protecției acestora împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante și a exercitării fără discriminare a drepturilor și libertăților fundamentale, precum și alte aspecte cu relevanță pentru activitatea MNP.

La efectuarea vizitei, au participat doamna Izabela Cernavodeanu – jurist, consilier în cadrul instituției Avocatul Poporului (MNP - CZ București), domnul Radu-Constantin Miclăuș, medic, colaborator extern, precum și domnul Adrian Ioan Buda - reprezentant al Organizației Neguvernamentale „Organizația pentru Apărarea Drepturilor Omului” (OADO).

1¹. Cooperarea conducerii unității de poliție vizitată cu membrii echipei MNP

Vizita a debutat cu discuții prealabile purtate de către membrii echipei MNP cu reprezentanți din cadrul unității de poliție vizitate, care au dat dovadă de disponibilitate și flexibilitate pentru comunicarea directă cu membrii echipei MNP, respectiv: adjunct inspector șef – domnul Silviu Georgian CONDRUȚ, comisar șef de poliție; șef Centru – domnul Adrian BĂJENARU, inspector principal de poliție, precum și alți agenți de poliție, prezenți.

¹ Abreviat, I.P.J.

Discuțiile au vizat: obiectivele vizitei; aspecte referitoare la organizarea, condițiile și atribuțiile Centrului; starea de sănătate a persoanelor custodiate; durata medie de ședere în arest a persoanelor pentru care au fost dispuse măsuri preventive; respectarea drepturilor fundamentale ale persoanelor custodiate referitoare la informarea unui terț cu privire la reținerea/arestarea acestora, accesul la avocat și accesul la medic, aspecte privind personalul angajat ș.a.

Pe parcursul efectuării vizitei, s-au purtat discuții și cu personalul medical, respectiv domnul Emanoil Popescu - asistent medical generalist principal.

2. Concluziile MNP după efectuarea vizitei și întrevederile avute cu persoanele custodiate de Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Ialomița

La data efectuării vizitei, *Centrul*, cu sediul în Bd. Matei Basarab, nr.13-15, municipiul Slobozia, județul Ialomița, *funcționa la parterul uneia dintre clădirile care aparțineau I.P.J. Ialomița*. Centrul asigură primirea, înregistrarea, încarcerarea, supravegherea, paza, punerea în libertate și respectarea drepturilor și libertăților persoanelor private de libertate, în condițiile prevăzute de lege.

Unitatea de poliție vizitată funcționa în baza dispozițiilor Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu modificările și completările ulterioare, ale Hotărârii Guvernului nr. 157/2016 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013, ale Ordinului Ministrului Afacerilor Interne nr. 14/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și a măsurilor necesare pentru siguranța acestora (pe scurt, O. MAI nr. 14/2018) coroborate și cu alte acte normative (legi, ordine, proceduri și dispoziții subsecvente), precum: Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române, cu modificările și completările ulterioare, Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului, cu modificările și completările ulterioare și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2007 privind organizarea și funcționarea M.A.I. aprobată cu modificări prin Legea nr. 15/2008, cu modificările și completările ulterioare, Hotărârea Guvernului nr. 416/2007 privind structura organizatorică și efectivele M.A.I., cu modificările și completările ulterioare.

Schema de personal cuprindea un număr de 17 funcții, respectiv un șef centru (ofițer) și 16 agenți de poliție. Toate posturile erau ocupate. Echipa MNP a reținut, ca aspect pozitiv, *prezența personalului feminin în rândul agenților de poliție*.

Principalele atribuții ale agenților încadrați ca lucrători de arest erau cele referitoare la: menținerea ordinii și disciplinei în rândul persoanelor private de libertate; paza și supravegherea persoanelor private de libertate; escortarea și transferul acestora, la termenele fixate, la instanțele de judecată, organe judiciare, parchete sau penitenciare, unități medicale aparținând Ministerului Sănătății și Ministerului Justiției; asigurarea respectării drepturilor acestora; întocmirea documentației specifică liniei de muncă; instruirea și pregătirea în conformitate cu prevederile actelor normative și dispozițiilor în vigoare.

Supravegherea în camerele de deținere a persoanelor private de libertate era realizată de șeful de schimb sau de agenții supraveghetori, periodic, de câte ori era necesar pentru prevenirea incidentelor între persoanele arestate sau eventualele situații de auto-agresiuni sau distrugerii.

Capacitatea legală de cazare a Centrului era de **26 de locuri**, dispuse în 13 camere. Echipa MNP a reținut *lipsa fenomenului supraaglomerării*. Referitor la acest aspect, reprezentanții Centrului au afirmat că în cazul în care se confruntau cu acest fenomen, persoanele private de libertate erau redirectionate către cel mai apropiat centru.

La data efectuării vizitei, erau custodiate **13 persoane private de libertate**, majore, dintre care 11 bărbați și 2 femei. Analizarea documentelor puse la dispoziție de către reprezentanții Centrului, coroborată cu observațiile directe ale membrilor echipei MNP, a relevat că, la momentul efectuării vizitei, nu erau reținute/arestare persoane: cu dizabilități, consumatoare de droguri, cu afecțiuni psihice, care să prezinte risc de securitate, cetățeni străini și/sau persoane aflate în refuz de hrană. De asemenea, din documentele verificate și din discuțiile purtate cu reprezentanții Centrului, a reieșit că nu au fost înregistrate decese, sinucideri sau tentative de sinucidere ale persoanelor private de libertate în perioada 1 ianuarie 2022 – 9 februarie 2023.

Referitor la **condițiile de cazare**, au fost reținute **aspecte pozitive**, precum:

- Centrul era suprateran, funcționa la *parterul* unei clădiri, care aparținea de I.P.J. Ialomița și, în acest fel, beneficia de lumină naturală și ventilație. Arestul suprateran reprezintă un deziderat greu de atins, pentru cele mai multe centre de reținere și arestare preventivă din țară, care funcționează, de regulă, la demisolul / subsolul clădirilor;

- camerele de cazare erau, în general, curate, mari, luminoase și dotate cu: 2, 3 sau 4 paturi² (fie suprapuse, fie individuale); mobilier corespunzător - dulapuri suspendate pentru depozitarea bunurilor personale, masă, scaune; aer condiționat; televizor, calorifer, grup sanitar propriu cu instalații igienico-sanitare antivandalism;

- apa caldă și agentul termic, pentru sezonul rece, erau asigurate prin centrala termică a I.P.J. Ialomița, iar apa rece era furnizată în mod permanent, prin rețeaua centralizată. Cu privire la asigurarea igienei personale, persoanele arestate aveau posibilitatea să facă duș zilnic, de 2 ori pe zi (dimineața în intervalul 08:00 – 10:00, respectiv seara, în intervalul 20:00-22:00);

- a fost amenajată o cameră destinată izolării persoanelor private de libertate care se manifestă violent, construită în sistem monovolum, care arăta foarte bine din punct de vedere al realizării – buton de panică, pereți capitonați, moi, fără colțuri și posibilitate de autorânire, pardoseala capitonată, inclusiv ușa de acces era capitonată pe interior, astfel încât să fie evitate producerea, de către persoana privată de libertate, de răni sau leziuni sau distrugerea capitonajului prin acțiuni de vandalism. Lumina naturală pătrundea printr-o fereastră, poziționată în partea de sus a camerei, deasupra zonei capitonate, avea o suprafață transparentă, de aproximativ 40 x 15 cm² și era inaccesibilă persoanei private de libertate.

*** Exemple de bună practică:**

Camerele de cazare, precum și celelalte spații anexe, erau zugrăvite, igienizate și modernizate. De asemenea, era în curs de amenajare și biblioteca. Centrul asigura persoanelor private de libertate facilități pentru spălarea și uscarea rufelor și cazarmamentului, în acest sens, fiind amenajat un spațiu și dotat cu mașină de spălat rufe, cu uscător.

În fiecare cameră de deținere erau instalate telefoane fixe. După introducerea unei persoane private de libertate în Centru, în baza solicitării scrise a acesteia de a iniția un apel, datele persoanei în cauză erau implementate în aplicație, i se genera un cod unic de identificare și i se introducea în sistem suma de bani indicată de aceasta în cererea scrisă, iar după aprobarea cererii de către șeful Centrului, persoana în cauză putea efectua apel telefonic către membrii familiei, apărătorii aleși sau persoanele indicate în cerere.

² În funcție de suprafața camerei de cazare, erau montate fie 2 ansambluri de 2 paturi suprapuse în camera cu 4 locuri, fie un ansamblu de 2 paturi suprapuse și 1 pat individual în camera cu 3 locuri, fie un ansamblu de 2 paturi suprapuse în camera cu 2 locuri.

În ceea ce privește **condițiile de cazare**, au fost reținute ca **deficiențe**:

- **lipsa căilor de acces pentru persoane cu dizabilități;**
- **nicio cameră de cazare nu era amenajată și dotată corespunzător pentru persoane cu dizabilități.** Membrii echipei MNP apreciază că, pentru respectarea prevederilor legale, respectiv art. 12 pct. 15 și pct. 16 din O.MAI nr. 14/2018, **ar trebui prevăzute căi de acces pentru persoanele cu dizabilități și amenajată cel puțin o cameră de cazare, pentru acestea, care să fie dotată corespunzător;**
- **temperatura camerei destinată izolării persoanelor private de libertate care se manifestă violent era mult mai scăzută decât a celorlalte camere de deținere și nu era vizibilă nicio sursă de încălzire.** Reprezentanții Centrului au precizat că această cameră a fost dată spre folosință în urmă cu aproximativ doi ani și de atunci, și până la data vizitei, inclusiv, nu a fost cazată nicio persoană. Cu toate acestea, membrii echipei MNP apreciază, că ar fi necesară, **identificarea, de către reprezentanții unității de poliție vizitate, a unei soluții care să permită, încălzirea și răcirea acestei camere, în funcție de sezon (cald sau rece), astfel încât, la nevoie, să se asigure, persoanei cazate în această cameră, o temperatură optimă, decentă (spre exemplu, încălzire și răcire prin tavan [radiant]).**

Referitor la respectarea drepturilor fundamentale ale persoanelor private de libertate privind informarea unui terț cu privire la reținerea/arestarea acestora, accesul la avocat și accesul la medic

Din examinarea aleatorie a dosarelor individuale ale persoanelor custodiate, coroborată cu discuțiile purtate cu reprezentanții Centrului, cu personalul angajat, precum și cu persoanele private de libertate, membrii echipei MNP au reținut că: la primirea în Centru, imediat după introducerea persoanei private de libertate în arest, șeful de schimb aducea la cunoștința acesteia, *sub semnătură*, posibilitatea de a informa personal sau de a solicita administrației să informeze un membru al familiei sau o altă persoană desemnată de către aceasta, despre locul unde este deținută, drepturile, obligațiile și interdicțiile, recompensele care pot fi acordate, abaterile și sancțiunile disciplinare care se pot aplica, precum și modalitățile de exercitare a drepturilor. Astfel, *la dosarele individuale analizate existau procese - verbale semnate de persoanele custodiate, procesul - verbal fiind dovada confirmării comunicării locului de deținere și aducerii la cunoștință a drepturilor, obligațiilor, interdicțiilor, sancțiunilor etc. persoanelor custodiate.*

De asemenea, în fiecare cameră de deținere, pe partea interioară a ușii, erau afișate informații cu privire la drepturile și obligațiile persoanelor private de libertate, interdicții, măsuri disciplinare, recompense și programul zilnic.

Având în vedere toate aceste aspecte, membrii echipei MNP au reținut că *în CRAP Ialomița erau respectate drepturile fundamentale ale persoanei private de libertate* privind informarea unui terț cu privire la reținere/arestare sa, accesul la un avocat și accesul la un medic, toate persoanele intervievate, custodiate de unitatea în cauză, confirmând acest aspect în timpul discuțiilor purtate cu acestea. În acest fel, erau respectate și dispozițiile naționale, cât și cele internaționale, cum ar fi cele prevăzute de Regula 40 din Normele CPT, Capitolul *Custodia poliției* – referitoare la dreptul de acces la un avocat și la un medic, precum și dreptul pentru persoanele implicate de a putea informa un apropiat sau un terț despre deținerea lor.

Însă, se cuvine a sublinia că, **la întrebarea membrilor echipei MNP, respectiv dacă știau că pot beneficia, contra cost, de o examinare efectuată de un doctor la alegerea acestora** (în plus față de orice alt examen efectuat de doctorul chemat de poliție), **majoritatea persoanelor custodiate au răspuns negativ.**

Față de acest aspect, **echipa de vizită consideră că este necesară informarea persoanelor private de libertate și despre această opțiune**, mai ales că atât Normele CPT³, cât și legislația internă⁴ prevăd dispoziții în acest sens.

Aspecte rezultate din întrevederile avute cu persoanele private de libertate

Toate persoanele încarcerate, prezente în Centru, și-au dat acordul de a participa la întrevederile (interviurile) cu membrii echipei MNP. Interviuul persoanelor arestate a avut caracter confidențial, fiind abordate teme privind condițiile de cazare și respectarea drepturilor acestora (informarea unui terț cu privire la reținerea/arestarea acestora, acces la medic, avocat etc.).

Persoanele private de libertate nu au avut rețineri în a face comentarii referitoare la condițiile din arest, cele mai multe dintre acestea precizând în cadrul interviurilor că *"sunt tratate bine de către personalul angajat, că au o relație bună (pozitivă) cu cadrele, că acestea le acordau*

³ Regula 42 din Normele CPT, Capitolul Custodia poliției.

⁴ Legea nr. 254/2013 – art. 72 și art. 110, coroborat cu O.MAI nr. 14/2018 – art. 32 alin. (4) și art. 136 alin. (5) și Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013 – art. 159.

atenție și reușeau să evite relațiile conflictuale dintre persoanele private de libertate, încurajându-le să se ajute între ele. Totodată, persoanele intervievate au declarat că nu au fost agresate de polițiști la momentul arestării acestora, că nu au formulat plângeri împotriva personalului angajat și că nu au avut loc agresiuni între acestea și personalul angajat. De altfel, pentru evitarea situațiilor conflictuale, personalul angajat a menționat că alocă mai mult timp decât cel planificat audiențelor cu persoanele arestate/ reținute.

La data vizitei, erau custodiate persoane de diferite vârste și etnii, iar din discuțiile purtate cu acestea a rezultat că în cadrul Centrului nu se făceau discriminări de tratamente bazate pe naționalitate, etnie, religie, origine socială sau alte criterii.

În privința *drepturilor fundamentale* - informare terț cu privire la starea de arest, acces la avocat și acces la medic - majoritatea persoanelor intervievate au declarat că acestea erau respectate.

Cele mai multe persoane private de libertate erau însă **nemulțumite de calitatea hranei**, preferând "mâncarea de acasă". Acestea au afirmat că hrana persoanelor încarcerate era asigurată de Penitenciarul Slobozia și că, în general, era cam aceeași (spre ex., micul dejun includea ceai, biscuiți, marmeladă și margarină; la prânz - ciorbă de fasole sau de cartofi, apoi tocană sau fasole; la cină - de obicei, paste sau varză). Alte persoane încarcerate au precizat că "mâncarea era ok.

Referitor la drepturile la vizită și convorbirile telefonice, persoanele private de libertate au menționat că erau respectate de către personalul Centrului, precizând că în intervalul orar specificat se puteau efectua convorbirile telefonice (de 3 ori pe săptămână / 3 apeluri telefonice cu durata maximă de 30 minute), neexistând probleme în această privință. În schimb, în privința *dreptului la vizita intimă*, majoritatea persoanelor încarcerate au declarat că nu au solicitat pentru că știau că, în Centru, nu exista cameră amenajată în acest scop.

În ceea ce privește dreptul la corespondență, persoanele private de libertate au susținut că se respecta procedura, în sensul că aceasta era adusă de către agentul supraveghetor, se desfășura plicul în prezența destinatarului, fără a fi citit și, după verificare, se înmâna acestuia, pe bază de semnătură. Toate persoanele intervievate erau convinse că nu le era citită corespondența de altcineva în afara lor. De asemenea, persoanele intervievate au precizat că, în cazul în care doreau să expedieze corespondența, acestea înmânau plicurile agentului supraveghetor, la apelul de dimineață, pentru fi introduse în cutia poștală.

Persoanele custodiate de Centru și-au exprimat nemulțumirea pentru **lipsa unor activități pentru socializare și petrecerea constructivă** a timpului, motiv pentru care membrii echipei MNP apreciază că este necesară **organizarea unor astfel de activități** și implicarea persoanelor deținute în astfel de activități, motivat de faptul că, din 24 de ore, **acestea petrec 23 de ore numai în camerele de deținere**, iar o oră sunt scoase la curtea de aer.

Alte aspecte

Referitor la drepturile persoanelor private de libertate la echipament, plimbare și odihnă, legătura cu familia, convorbiri telefonice, cumpărături, corespondență, vizite și pachete, acestea erau respectate, conform prevederilor legale.

Curtea de plimbare, amplasată în exteriorul Centrului, era supravegheată video, avea o suprafață de cca. 33 metri pătrați și era împărțită pe trei zone - una dintre zone avea gratii deasupra și jumătate din suprafață era protejată cu un acoperiș de protecție împotriva condițiilor meteo nefavorabile; altă zonă era prevăzută cu un spalier și două scaune; a treia zonă a curții de plimbare era prevăzută cu un spalier.

Referitor la supravegherea persoanelor custodiate, aceasta se efectua direct prin vizetele de la ușile camerelor de cazare, cât și video în spațiile comune în care se desfășurau activități cu persoanele private de libertate (holurile de acces, curtea de plimbare etc.), acestea fiind monitorizate de la camera șefului de tură.

În interiorul Centrului, *în spațiile comune*, inclusiv în curtea de plimbare, cât și în exteriorul clădirii, existau mijloace tehnice de supraveghere video, montate în scopul prevenirii producerii unor evadări sau a altor evenimente negative.

Referitor la posibilitatea de a formula plângeri, persoanele private de libertate erau informate încă de la primirea în Centru despre acest drept, pe bază de proces - verbal, sub semnătură.

Se cuvine a menționa că, pe interiorul ușilor de acces ale camerelor de cazare, erau afișate drepturile și obligațiile/interdicțiile deținuților.

Referitor la programe și activități educative, de asistență psihologică și asistență socială, persoanele private de libertate aveau acces la bibliotecă, care, reamintim, că era în curs de amenajare la data vizitei. Persoanele private de libertate beneficiau din oficiu sau la cerere, pe bază de consimțământ, de asistență psihologică, asigurată cu specialiștii psihologi ai unității.

Toate *persoanele custodiate* de Centru au declarat că *sunt scoase la curtea de plimbare zilnic*, pe camere, timp de *o oră*, însă au sesizat echipei MNP că **restul de 23 de ore din durata unei zile stau numai în camerele de deținere**, dacă nu participă la efectuarea actelor de urmărire penală, precizând că singurele activități recreative erau cititul și vizualizarea programelor TV, care se realizau tot în interiorul camerelor de deținere (aspecte menționate anterior).

Referitor la durata medie de ședere în arest, analizarea documentelor puse la dispoziția echipei de vizită de către conducerea unității de poliție (spre pildă, *dosarele individuale ale persoanelor custodiate* la momentul vizitei, *Registrul evidență a scoaterilor din centru* ș.a.) a relevat că **durata medie de ședere în arest era de 4 luni**, dar nu mai mult de 6 luni. Conform Codului de procedură penală, durata de ședere în arest, în faza de urmărire penală, poate fi de maxim 6 luni. La data vizitei, din cele 13 persoane încarcerate, 4 persoane erau în arest de 4 luni, iar celelalte erau în arest de mai puțin timp (spre pildă, o zi, o săptămână, o lună).

Referitor la dosarele individuale ale persoanelor private de libertate, din verificarea aleatorie a unor dosare, membrii echipei MNP au reținut că documentele constitutive erau întocmite corespunzător și îndeplineau legalitatea măsurilor preventive luate de către instanțele de judecată împotriva acestora. Din cele 13 persoane private de libertate, la data vizitei, 12 erau cu mandat de arestare preventivă și 1 persoană era cu mandat de executare a pedepsei închisorii

Referitor la utilizarea mijloacelor de imobilizare, din studierea documentelor puse la dispoziția echipei MNP de către conducerea Centrului (spre ex., *Registrul de evidență privind utilizarea mijloacelor de imobilizare*), precum și din discuțiile purtate cu reprezentanții unității vizitate și cu persoanele custodiate de Centru la data vizitei, a reieșit că la nivelul CRAP Ialomița, pentru perioada 2022 - până la data vizitei, nu a fost folosită forța.

Referitor la registre și alte documente de evidență, verificarea acestora s-a concentrat doar pe eventuale neconcordanțe sau pe lipsa de informații în rubrici, nefiind identificate astfel de situații. Dintre registrele verificate amintim: •Registrul evidență scoatere din Centru; •Registrul de evidență a primirii și punerii în libertate a persoanelor reținute sau arestate preventiv; •Registrul de procese-verbale predare - primire a serviciului; •Registrul de evidență privind utilizarea mijloacelor de imobilizare; •Registrul de cereri diverse ș.a.

Se cuvine a menționa că, la nivelul CRAP Ialomița, **nu era întocmit un registru special pentru mărci traumatiche sau al semnelor fizice de rele tratamente/abuzuri sau tortură a persoanelor custodiate, nefiind respectate dispozițiile art. 72 din Legea nr. 254/2013, coroborat**

cu art. 159 alin. (8) din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013 (dispozițiile se referă la examenul medical) și pct. 74 din Normele CPT, capitolul Documentarea și raportarea dovezilor medicale de maltratare (p. 100), raportat la art. 110 din Legea nr. 254/2013.

Asistența medicală

La nivelul Centrului Medical Județean (CMJ) Ialomița, din subordinea MAI, erau angajați patru asistenți medicali care aveau atribuții de acordare a asistenței medicale și în cadrul centrului de reținere și arestare preventivă, timp de o săptămână, prin rotație, de luni până vineri.

CMJ Ialomița nu avea medic angajat, cu atribuții de acordare a asistenței medicale în arest, de aproximativ doi ani.

La nivelul arestului, era o cameră amenajată cu destinație de **cabinet medical**, dotată cu pat, birou, scaun, chiuvetă, dulap în care se găseau puține materiale sanitare (spre ex., vată, un flacon cu dezinfectant și mănuși), medicamente (o folie începută cu comprimate dintr-un medicament sedativ) și trei dulapuri mici, din lemn, încuiate cu lacăt. S-a constatat că în cabinetul medical erau și schemele de tratament, prescrise de medic, pentru deținuții care aveau nevoie.

Asistența medicală era asigurată, în ziua vizitei, de către domnul Emanoil Popescu - asistent medical generalist principal (angajat de 40 de ani al MAI), cu program de luni până vineri până la ora 16:00; ulterior, dacă un deținut avea o problemă medicală urgentă se apela nr. unic 112 și, la nevoie, era transportat - sub escortă - la Unitatea de Primiri Urgențe a Spitalului Județean de Urgență Slobozia, cu anunțarea prealabilă a medicului de la un alt CMJ, respectiv CMJ Călărași.

Constatări rezultate în urma discuțiilor cu asistentul medical responsabil de arest și în urma studierii unor documente:

Pentru examinarea medicală a persoanelor private de libertate înaintea introducerii acestora în arest, se încheiase un protocol între I.P.J. Ialomița și Spitalul Județean de Urgență Slobozia. În schimb, nu erau încheiate protocoale de colaborare cu cabinete medicale de specialitate, prin urmare, atunci când un deținut avea nevoie de consultație de specialitate, se făceau demersuri pentru a fi transferat la un penitenciar-spital.

Persoanele custodiate, la data vizitei, nu aveau probleme medicale deosebite. Medicația necesară persoanelor custodiate cu probleme de sănătate era distribuită, de obicei, de către agenții de Poliție. În cazul în care, la depunerea în arest, un deținut avea acte medicale, acestea se atașau

la fișa medicală și se consemna, în fișa medicală, medicamentele cu care deținutul se afla deja în tratament.

Cu ocazia examenului medical efectuat persoanei arestate la introducerea în Centru, personalul medico-sanitar, care asigură asistența medicală la nivelul unității, îi aducea la cunoștință drepturile și obligațiile privind acordarea asistenței medicale. Totodată, îi solicita persoanei private de libertate o declarație cu privire la antecedentele medicale și întocmea fișa medicală a acesteia.

Din verificarea aleatorie a unor Fișe medicale, au reieșit următoarele aspecte: la antecedente personale se consemnau afecțiunile pe care deținutul declara că le avea, precum și medicamentele cu care se afla în tratament de dinaintea încarcerării, unde era cazul; consimțământul informat era completat și semnat de către persoana privată de libertate; de asemenea, se consemnau rezultatul radiografiei pulmonare, precum și că, unde era cazul, persoana privată de libertate declara, pe proprie răspundere, că nu suferea, între altele, de hipertensiune arterială, boli de inimă ș.a.

La examinarea medicală efectuată persoanei arestate la introducerea în Centru, se consemnau informații referitoare la tensiune arterială, puls, temperatură, absența urmelor de violență fizică și a acuzelor subiective la momentul prezentării. **Existau semnătura persoanei private de libertate și încă o semnătură în rubrica „semnătura medicului și parafa medicului și semnătura persoanei private de libertate”.**

Din discuțiile cu asistentul medical, responsabil de arest, a reieșit că, de regulă, **asistentul medical, care examina deținutul la depunere, era cel care semna, întrucât, CMJ Ialomița nu avea medic angajat cu atribuții de acordare a asistenței medicale în arest.** Tot din cauza lipsei unui medic pentru Centru, pagina din fișă afectată consemnării stării prezente la arestare și concluziile examenului clinic general erau necompletate.

Pentru ca Centrul să asigure medicamente gratuite deținuților care aveau nevoie, asistentul medical lua legătura telefonic cu medicul de la I.P.J. Călărași, care întocmea rețeta. Ulterior, un angajat din cadrul CRAP Ialomița se deplasa la I.P.J. Călărași și prelua rețeta, în baza căreia erau ridicate medicamentele, de la una din farmaciile în contract cu M.A.I., deținuții primind medicația în aceeași zi.

La nivelul cabinetului medical existau întocmite un Registru de examinări medicale la introducerea persoanei private de libertate în arest și un Registru de consultații medicale curente.

Față de cele expuse, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/199 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, **Avocatul Poporului**

RECOMANDĂ

**conducerii Centrului de Reținere și Arestare Preventivă
din cadrul Inspectoratului de Poliție Județean Ialomița
să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:**

1. Amenajarea și dotarea, în mod corespunzător, a cel puțin unei camere pentru persoane private de libertate cu dizabilități, conform Ordinului Ministrului Afacerilor Interne nr. 14/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și măsurile necesare pentru siguranța acestora - art. 12 alin. (16), întrucât, la momentul vizitei nu era amenajată o astfel de cameră de cazare pentru persoanele private de libertate cu dizabilități;

2. Amenajarea unor căi de acces pentru persoanele cu dizabilități, conform Ordinului Ministrului Afacerilor Interne nr. 14/2018 - art. 12 alin. (15), ținând cont că la momentul vizitei acestea nu existau;

3. Identificarea unei soluții care să permită, încălzirea și răcirea, în funcție de sezon, (cald sau rece) a camerei destinate izolării persoanelor private de libertate care se manifestă violent, astfel încât, *la nevoie*, să se asigure, persoanei cazate în această cameră, o temperatură optimă, decentă (spre exemplu, încălzire și răcire prin tavan [radiant]);

4. Efectuarea demersurilor necesare în vederea îmbunătățirii hranei persoanelor private de libertate, având în vedere că, la data vizitei, majoritatea persoanelor private de libertate au declarat că "*mâncarea nu era bună*" și monitorizarea calității hranei servite persoanelor private de libertate, astfel încât acesta să respecte standardele de gust, aspect, miros și consistență;

5. Informarea tuturor persoanelor private de libertate cu privire la dreptul de a solicita, contra cost, să fie examinată, la locul de deținere, de un medic din afara sistemului (unității de poliție), conform dispozițiilor art. 72 și art. 110 din Legea nr. 254/2013, coroborate cu O.MAI nr. 14/2018 – art. 32 alin. (4) și art. 136 alin. (5) și Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013 – art. 159; Regula 42 din Normele CPT, Capitolul Custodia poliției, având în vedere că, la data vizitei, persoanele private de libertate din CRAP Giurgiu nu știau despre această opțiune;

6. Întocmirea unui Registru special pentru mărci traumatice sau al semnelor fizice de rele tratamente/abuzuri sau tortură a persoanelor custodiate, în care se va consemna anul, luna, ziua și ora examenului medical, datele de identificare ale persoanei private de libertate, descrierea urmelor de violență, proveniența acestora conform afirmațiilor persoanei private de libertate și recomandările medicale, în baza art. 72 din Legea nr. 254/2013, coroborat cu art. 159 alin. (8) din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013 (dispozițiile se referă la examenul medical) și pct. 74 din Normele CPT, capitolul Documentarea și raportarea dovezilor medicale de maltratare (p. 100), raportat la art. 110 din Legea nr. 254/2013;

7. Organizarea unor activități pentru socializare și petrecerea constructivă a timpului și implicarea persoanelor deținute în astfel de activități, motivat de faptul că acestea petreceau 23 de ore numai în camerele de deținere și doar o oră erau scoase la curtea de aer;

8. Urgentarea efectuării demersurilor pentru ocuparea postului vacant de medic cu atribuții de acordare a asistenței medicale în arest;

9. Evidențierea clară, în documentele de natură medicală, a asumării acestora de către medic, respectiv asistent medical, prin menționarea numelui și a profesiei și prin semnătură și parafă, după caz.

București, 27 martie 2023